

LAMPIONY (NE)Ā TĀŠSTĀ•

ĀĖtrtek, 12 Ā•ervenec 2018

Jsou souĀ•Ā;stĀ- rodinnĀ½ch a firemnĀ-ch akci Ā•i vĀ½znamnĀ½ch udĀ;lostĀ-. NĀ•kdo si uĀ¾ bez nich nedokĀ;Ā¾e pĀ™ed poĀ™Ājdnou oslavu, pĀ™estoĀ¾e se jednĀ; o (dalĀ;Ā-) importovanĀ½ zvyk ze zahraniĀ•Ā-. LĀĉtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- ale nejs nevinnou hraĀ•kou, jak se na prvnĀ- pohled mĀ-Ā¾e zdĀ;it. HasiĀ•i by o tom mohli dlouze vyprĀ;vĀ;t. Co jsou asijskĀĉ lĀĉtajĀ pochodnĀ vlastnĀ zaĀ• a co mohou zpĀ-sobit? VĀ-te, jak je sprĀ;vnĀ pouĀ¾Ā-vat a proĀ• je jejich vypouĀ;tĀnĀ- uprostĀ™ nebezpeĀ•nĀĉ?

HlavnĀ-m urĀ•ujĀ-cĀ-m prvkem je otvor nachĀ;zejĀ-cĀ- se v jednom mĀ-stĀ balĀ³nu, kterĀ½ umoĀ¾Ā-uje vnĀ;Ā;nĀ- horkĀĉho vzduchu Ā•i spalin do jeho vnitĀ™nĀ- Ā•Ā;sti. Druhou klĀ-Ā•ovou souĀ•Ā;stĀ- lĀĉtajĀ-cĀ-ho pĀ™ĀjnĀ- je vyvĀ-jeĀ• plamennĀĉho hoĀ™enĀ-. MĀ-Ā¾e jĀ-t o hoĀ™Ā;k Ā•i svĀ-Ā•ku upevnĀ•nĀĉ na rĀ;mu z bambusu Ā•i drĀ;tĀ•nĀĉ konstrukce. DefinujĀ-cĀ-m kritĀĉriem je pĀ™edevĀ;Ā-m funkce takovĀĉho zaĀ™Ā-zenĀ-. Je nutnĀĉ, aby byl vyvĀ-jeĀ• plamennĀĉho hoĀ™enĀ- dostateĀ•nĀ vĀ½konnĀ½, tedy aby zvlĀ;dl vytvoĀ™it dostateĀ•nĀĉ mnoĀ¾stvĀ- teplĀĉho vzduchu a spalin, kterĀĉ lĀĉtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- vynesou do vzduchu dĀ™Ā-ve, neĀ¾ hoĀ™Ā;k Ā•i svĀ-Ā•ka dohoĀ™Ā-.

LĀĉtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- nebo takĀĉ
lĀĉtajĀ-cĀ- lampiĀ³ny, lampiĀ³ny Ā;tĀ•stĀ-, lĀĉtajĀ-cĀ- lucerny, balĀ³nky Ā;tĀ•stĀ-, Ā•Ā-nskĀĉ lampiĀ³ny, lucerny Ā;tĀ•stĀ- Ā•i thajskĀĉ lampiĀ³nky Ā€ to vĀ;echno jsou rĀ-znĀĉ nĀ;zvy pro totĀĉĀ¾. V kaĀ¾Ā-dĀĉm pĀ™Ā-padĀ; jde technicky vzato o malĀ½ horkovzduĀ;nĀ½ balĀ³n, kterĀ½ mĀ-Ā¾e vedle romantickĀ½ch chvilek zpĀ-sobit takĀĉ hodnĀ; smutku.

Proti vypouĀ;tĀnĀ- lampiĀ³nĀ-
Ā;tĀ•stĀ- zĀ;sadnĀ; stojĀ- HasiĀ•skĀ½ sbor ĀĖeskĀĉ republiky a mĀ; k tomu svĀĉ dĀ-vody. Z jeho statistik vyplĀ½vĀ;, Ā¾e Ā;kody, kterĀĉ prokazatelnĀ; napĀ;chal hoĀ™Ā-cĀ- lampiĀ³n Ā;tĀ•stĀ-, sahajĀ-do miliĀ³nĀ-. Vedle toho jsou rizikovĀĉ i drĀ;ty z vĀ½robku, kterĀĉ dopadnou na zem a ohroĀ¾ujĀ- volnĀ; Ā;Ā;jĀ-cĀ- zvlĀ•Ā™. V neposlednĀ- Ā™adĀ; mohou lĀĉtajĀ-cĀ- svĀ;tĀĉlka nadĀ;lat zmatky pĀ™i navigaci v letovĀĉm provozu.

ZĀ;sadnĀ- vliv na poĀ¾Ā;rnĀ-
bezpeĀ•nost lĀĉtajĀ-cĀ-ch pĀ™ĀjnĀ- majĀ- povĀ;trnostnĀ- a klimatickĀĉ podmĀ-nky. Proto se v nĀ;vodech pro spotĀ™ebitele (pokud jsou vĀ-bez k vĀ½robku pĀ™iloĀ¾eny) v rĀ-znĀ½ch obmĀ;nĀ;ch uvĀ;dĀ-, Ā¾e se lampiĀ³ny majĀ- pouĀ¾Ā-vat mimo obydlenĀ; ĀzemĀ-, lesy, suchĀĉ louky Ā•i obilnĀ; pole a pouze v pĀ™Ā-padĀ;, Ā¾e sĀ-la vĀ;tru nepĀ™esahuje 6Ā€11 km/h. Lze si jen obtĀ-Ā;nĀ; pĀ™edstavit, jak oslavenec po pĀ;tĀĉm pĀ™Ā-pitku vyhodnocuje sĀ-lu a smĀ;r vĀ;tru, pĀ™Ā-padnĀ; odstraĀ-uje pĀ™ekĀ;Ā¾ky z letovĀĉ drĀ;hy.

Na tĀ;chto vĀ½robcĀ-ch je
proto pozoruhodnĀĉ, Ā¾e se po nich pĀ™ed uvedenĀ-m na trh nevyĀ¾aduje, aby proĀ;ly bezpeĀ•nostnĀ-mi testy. LĀĉtajĀ-cĀ- pĀ™ĀjnĀ- totiĀ¾ nepodlĀĉhajĀ- zĀ;konu Ā•. 22/1997 Sb., o technickĀ½ch poĀ¾adavcĀ-ch na vĀ½robky, tudĀ-Ā¾ nenĀ- potĀ™eba, aby se prokazovaly certifikacĀ-, Ā¾e jsou vyrobeny v souladu s normou. Jedinou regulacĀ-, kterou lze u tohoto vĀ½roku uplatnit, je zĀ;kon Ā•. 102/2001 Sb., o obecnĀĉ bezpeĀ•nosti vĀ½robcĀ-, jenĀ¾ Ā™Ā-kĀ;, Ā¾e bezpeĀ•nĀ½ vĀ½robek je takovĀ½, kterĀ½ za bĀ;Ā;nĀ½ch podmĀ-nek nepĀ™edstavuje Ā¾Ā;dnĀĉ nebo pouze minimĀ;lnĀ- nebezpeĀ•Ā-. Tedy pokud uĀ;ivateli vĀ½robku dodrĀ¾Ā- nĀ;vod k pouĀ;itĀ-, kterĀ½ musĀ- bĀ½t

přiložen jako průvodní dokumentace od výrobce, nemělo by dojít k zajištění mu riziku.

Větr a bezvětrná-
v Česku

Dosahnout podmínek pro bezpečnost použití-

látková-cíť přístrojů- v České republice je podle HZS ČR prakticky nemožné.
Bezvětrná, která je považována pro lampičnou show za ideální stav,
je definována rychlostí větru 0-0,2 m/s. Laik má tuto situaci
vyhodnotit podle kouřové, která stoupá kolmo vzhůru. Ve vysoko
položených místech se bezvětrná vyskytuje velmi málo - zhruba v 1-2%
přístrojů- padá směrem dolů, u níž položených stanic jde zhruba o třetinu
větrnosti. Podle Českého hydrometeorologického ústavu
se u nás průměrná rychlost větru pohybuje mezi 2-4 m/s. Větr
vane pomaleji přístrojů- m v údolích- směrem a v přilehlých oblastech
jižních a jihovýchodních Čech. Nízká rychlost větru lze očekávat také
v látkách, nejvíce v zimě. Měrně nebo slabě větr vane rychlostí 1,6
až 3,3 m/s. Běžně u uživatelů látkových přístrojů- ho poznají například podle
jelestu listů- v jejich citlivosti na tvář přístrojů- Rychlost větru se však se stoupající-
větrností mění. Vedle rychlosti se mění i jeho směr, takže je nemožné
odhadnout, jak vysoko lampičná dosáhne, jak dlouho a kam polete.

Ověřem bezpečnostní kritéria,
která jsou výrobci nebo prodejci výrobku nastavena, nejsou na našem území
splnitelná, jak uvádě- ve svém materiálu o látkových lampičkách
plk. Mgr. Radek Kislinger, vedoucí Oddělení- zjišťování- přístrojů- in vzniku
požárů- HZS ČR. Závěrem
dodává, že pokud si budeme nad hlavou používat lampičky, nikdy nebude
v silách hasičů- dovést záchranu o požární- ochrany. Štěpně- opatřeně-
zkrácenka neexistuje, odpovědnost je v rukou spotřebitele.

Z pohledu bezpečnosti je
tak podle hasičů- možné- tvrdit, že spotřebitel přístrojů- používaných- lampiček- větr
porušuje jednu ze základních povinností- požární- ochrany. Suma summarum - větr- se symbol romantiky
zavádí
přístrojů- inu ke vzniku požáru pokračuje.

Kam lampičná nepustit?

Nejastěji se
na výrobcích objevuje informace, že by se látková- přístrojů- nemělo vypouštět:

ve v obydlích oblastech, mezi
paneláky, ve místech, v místech s vysokou koncentrací osob, ve blízkosti letišť (v okruhu
15-50 km - v závislosti na typu letiště), ve lese, v blízkosti stoáří-
vysokého napětí, suchých luk, obilných polí- v období sklizně, ve blízkosti hřbitů, v buřtině
a místech, kde jsou skladovány.

Hasičská záchranná sbor České republiky proto dále varuje přístrojů- používaných- látkových přístrojů- a zasazuje
se o jejich úplné záchranu na našem území. Protože přístrojů- používaných- těchto

v¹/₂robk⁻ nelze zajistit bezpečnost, považuj⁻ hasi[•]i za vhodn[©] ozna[•]it
l[©]taj⁻c⁻ p[™]ĀⁿĀ- podle z[•]ikona [•]. 102/2001 Sb. za nebezpeč[•]n[©] v¹/₂robky
a nechat je st[•]ihnout z distribuce.

Nejednalo by se p[™]itom
o ojedⁿl¹/₂ krok. Podobn[•]Ā opat[™]en⁻ plat⁻ ji¹/₄ v n[•]kolika dal[•]Ā⁻ch
zem⁻ch. Sousedn⁻ Rakousko [°]pln[•] zak[•]Āzalo na[™]Ā⁻zen⁻m [•]. 423/2009
o miniaturn⁻ch horkovzdu[•]n¹/₂ch bal³nech prodej s platnost⁻
od [°]nora 2011. K podobn[©]mu kroku p[™]istoupili tak[©] v N[•]mecku,
v Austr[•]Ālii [•]i v Malajsii. Prodej l[©]taj⁻c⁻ch p[™]ĀⁿĀ- byl
z bezpeč[•]nostn⁻ch d[•]vod⁻ omezen i ve Vietnamu.

Po z[•]Ākazu volaj⁻ hasi[•]i
i v dal[•]Ā⁻ch zem⁻ch, nap[™]Ā⁻klad ve Spojen[©]m kr[•]Ā⁻lovstv⁻, kde
za z[•]Ākaz lobbuj⁻ tak[©] farm[•]Ā[™]i, nebo[•] spadl[•]Ā l[©]taj⁻c⁻ p[™]ĀⁿĀ- ohro¹/₄uj⁻
dobytek a p[™]edstavuj⁻ riziko v dob[•] sklizn[•]. Mraky se nad l[©]taj⁻c⁻mi
lucernami stahuj⁻ i v jeho [•]Ā⁻nsk[©] domovin[•], kde vyhl[•]Āsili jejich
z[•]Ākaz nap[™]Ā⁻klad v Nankingu, hlavn⁻m m[•]st[•] provincie [•]iang-su.

Tis⁻ce let dlouh[•]Ā cesta
p[™]es p[•] zem[•]koule

A[•]koliv se l[©]taj⁻c⁻ p[™]ĀⁿĀ-
dostala do [•]Ěech a¹/₄ v posledn⁻ch zhruba deseti letech, tradici maj⁻
v⁻ce ne¹/₄ dvoutis⁻ciletou a sahaj⁻c⁻ a¹/₄ do starov[•]k[©] [•]ĚĀ⁻ny. P[•]vodn[•]
lampi³ny slou[•]ily k vojensk¹/₂m [°]Ā[•]el⁻m. Pou¹/₄Ā⁻valy se k signalizaci v arm[•]Ā^d,
nebo[•] je bylo mo¹/₄n[©] spat[™]it z velk[©] vzd[•]Ālenosti.

S postupem let se ov[•]Ājem
vyu¹/₄it⁻ lampi³n⁻ roz[•]Ā⁻Ā[™]ilo z arm[•]Ā^dy mezi ostatn⁻ obyvatelstvo [•]ĚĀ⁻ny
a z⁻skalo v¹/₂znam sv[•]Ā[•]n⁻. L[©]taj⁻c⁻ lampi³ny se staly neodmyslitelnou
sou[•]Ā⁻st⁻ asijsk¹/₂ch festival⁻, sv[•]Ā[•]tk⁻ a ob[™]ad⁻ a z⁻skaly i symbolick¹/₂
v¹/₂znam [•]Ě“ zprost[™]edkov[•]Ā⁻valy komunikaci s bohy. Lid[©] v[•]Ā[™]ili, ¹/₄e stoup[•]ĀⁿĀ⁻m
lampi³n⁻ do nebe se vzdaluj⁻ i v[•]Ā⁻chny jejich starosti a obavy
a do ¹/₄ivota p[™]ich[•]Ā⁻z⁻ Ā[•]t[•]st⁻. Pokud lampi³n vystoupal vysoko,
znamenalo to p[™]Ā⁻slib bohatstv⁻ a jeho darov[•]ĀⁿĀ- mnichovi m[•]lo
na opl[•]Ātku p[™]in[©]st daruj⁻c⁻mu moudrost. Dnes se na pl[•]Ā[•]Ā[•] lampi³n⁻
[•]asto p[•]Ā⁻je n[•]Ā⁻jak[©] p[™]ĀⁿĀ⁻.

Lampi³ny se nejprve roz[•]Ā⁻Ā[™]ily
po cel[©]m D[•]Ā[•]ln[©]m v¹/₂chod[•] a s rychl¹/₂m rozvojem cestovn⁻ho ruchu se
dostaly i do Evropy a k n[•]Ā[•]m. Nejprve si je cestovatel[©]
p[™]iv[•]Ā¹/₄eli jako suven¹/₂r z cest po Asii, postupem [•]asu se
na [•]esk[©]m trhu na[•]Ā[•]lo n[•]Ā⁻kolik firem, kter[©] lampi³ny bu[•] dov[•]Ā¹/₄ej⁻, nebo
p[™]Ā⁻mo vyr[•]Ā[•]Ā⁻. [•]Ěetnost po¹/₄Ā[•]r⁻ zp⁻soben¹/₂ch lampi³ny ale roste spolu
s nar⁻staj⁻c⁻ oblibou tohoto fenom[©]nu.

publikov[•]Ā[•]no v [•]asopise dTest